רק שיתנו לנו לעבוד בשקט

מאת ראובן זלץ

הדבר המיידי הנראה לעין ברפת המשותפת בגליל המערבי זה הניקיון • סוג של בית מרקחת שלרגע אתה שוכח שבעצם ממש לידיך חיות כ-900 פרות • ביקור ברפת הצפונית, משרטט תמונת מצב ריאלית ונטולת מסיכות של ענף החלב בישראל • מקצוענות ותכנון מדוקדק, לצד התפכחות מהרומנטיקה הרפתנית של פעם ודגש על הפאן הכלכלי, אם כי עדיין מדובר באנשים המודעים למרחב הציבורי בו הם מתנהלים • הצצה לאחת מהרפתות המצליחות בארץ וניסיון להבין את הסוד •

רפת גליל מערבי משותפת לקיבוצי כברי, שמרת והמושב השיתופי רגבה, שותפות שהחלה בשנת 2001, אז רפת כברי התחברה לרגבה ובשנת 2002 הצטרפה הרפת של קיבוץ שמרת. רפת הנחשבת למצליחה ולאחת הגדולות בארץ. את הרפת ניהל עד לאחרונה בכר אברמו, רפתן בכל נשמתו. בשנה האחרונה עובר הניהול לידי הצעירים, אריה אלברג מקיבוץ עין המפרץ וזיו שלזינגר מקיבוץ שמרת. שיחה עם שלושת הקיבוצניקים, מביא במדויק את סיפור ענף הרפת בשנים האחרונות, לצד מקצוענות וייצור חלב איכותי, קיים חשש מהעתיד, מהחלטות פוליטיקאים וגיוס דור ההמשך לענף. בשיחה עם שלושת הרפתנים, הם נשמעים בעיקר מאוד מפוכחים, מודעים למצב החברתי, כלכלי, אברמו הוא הדברן, שני הצעירים קצת פחות. כן, הם אוהבים את עבודתם, אחרת הם לא היו כאן ולא, אין להם אשליות בקשר לעתיד ומילת המפתח היא, המשך בכיוון האוטומציה ופחות הסתמכות על אנשים. כי כיום, הם אומרים, אין הרבה צעירים המוכנים לבוא לעבוד ברפת.

.indd 34 7/7/15 8:19 PM

אברמו "עסק מורכב וסבוך"

תנו לנו לעבוד בשקט. אברמו.

אברמו בכר חבר המושב השיתופי רגבה משנת 78 עובד ברפת מאז הגעתו, עוסק בניהול רפתות בעשרים שנה האחרונות, רפתן בנשמתו. זן הולך ונעלם של איש ההתיישבות, ציני, מפוכח, דעתן אך איש עבודה מקצועי המבין כי החברה שבה הוא חי הולכת ומשתנה ואיתה גם ענף הרפת. אברמו "העסק מורכב וסבוך, בסיס הענף מתווה אי שוויון בסיסי, בין המושבים לקיבוצים. ברגע שהמדינה אומרת שלי תהיה מכסה גדולה יותר מאשר לאחר, יש כאן אי שוויון בסיסי ומהותי. אני מסתכל על הענף בשנים האחרונות בעיקר מההיבט הכלכלי. למרות שאני רוצה לחשוב כי מעבר לכלכלה מדובר באנשים". לאחרונה נחתם הסכם קיבוצי ברפת הגליל המערבי בהסתדרות וזאת לאחר מו"מ ארוך ומייגע. אין בכלל ספק כי הענף עובר טלטלות ושינויים ועל כך אומר אברמו "מילת המפתח היא יעילות, מקצוענות ותכנון ולצערנו הגופים המרכזיים לא רוצים להתעסק עם ניהול ענף החלב. הכלל הבסיסי בניהול עסק הוא להתקדם קדימה וכעת הענף קצת תקוע בעניין הזה וחבל".

הגיע זמן המאבק

בנושא ארגוני הסביבה המנסים לפגוע בענף מבטא אברמו דעה ההולכת והופכת לדעת הרוב "איש איש באמונתו יחיה הבעיה היא שהם רוצים שאנחנו נחיה באמונתם. אנחנו חייבים לפתוח בקמפיין מסודר, ארצי, במימון של כל הענף ובתכנון מסודר. הגיע הזמן להיאבק בהם ובכל הכוח".

אריה אלברג "לא נולדתי מנהל רפת"

הפתרון העתידי טמון באוטומציה. אריה אלברג.

בשנה האחרונה עובר שרביט הניהול לידי שני צעירים, זיו שלזינגר (47) ואריה אלברג (37) שקיבל על עצמו את ניהול הרפת המצליחה. אריה חבר ובן קיבוץ עין המפרץ, נשוי ואב לשניים, אומר לנו "לא נולדתי להיות מנהל רפת, אבל כעת אני לומד את החומר. עבודה מול ספקי המזון שלנו, אני סבור שיש להגיע להסכמים ארוכי טווח מול גידולי השדה שיעשה שקט בנושא הזה וכך נוכל לתכנן את עצמנו. כמובן עם "מחויבות הדדית".

אריה 4 וחצי שנים ברפת ובעצם מאז שהוא זוכר את עצמו כנער הוא עבד ברפת "כמעט ולא עבדתי בשום מקום אחר חוץ מרפת, לימודי הנדסאות תעשיה וניהול ברופין והנדסאי בעלי חיים", כמנכ"ל נכנס של הרפת הוא מסמן מטרות לעתיד "לטווח הרחוק אני כן רואה התמודדות בנושא כוח אדם ובאופן אישי להשקיע כמה שיותר באוטומציה וכמובן להגדיל את מכסות הייצור, כיום תקנות הרפורמה לא מאפשרות את הגדלת המכסות, אך אני מאוד מקווה כי בעתיד הדבר יתאפשר. והדבר החשוב ביותר, לשמור על הרפת כגוף כלכלי מצליח במציאות שלא תמיד נוחה ומזמינה".

זאת ועוד אומר אריה ומגלה "אנחנו בשלבי תכנון של מכון חדש, קרוסלה של 60 עמדות, השקעה של מיליונים. התכנון של אבנר הורוביץ מ'אגרופלאן'. לפני שנתיים סיימנו לבנות סככה לעגלות בהשקעה של כארבעה מיליון שקל". בנושא התפיסה הניהולית הוא אומר "הרפת עובדת בתחזוקה מניעתית לאורך כל השנה זו התפיסה הניהולית הנכונה. אנחנו בשאיפה לתאים סומאטיים בפחות ממאה ארבעים אלף ממוצע חודשי ורמת חיידקים של ארבע חמש חודשי". ובאשר לעתיד הטכנולוגי אומר אריה "חברה שתצא ראשונה בהרכבה אוטומטית במהלך חליבה היא תשבור את השוק.

זה לדעתי הדבר האקוטי ביותר, נושא כוח האדם המקצועי הינו הדבר הבעייתי ביותר בענף".

תעודת זהות

כ-900 חולבות מכסה כ-10.4 מיליון ליטר, מייצרים כשמונה אחוז מעל המכסה. 18עובדים, 3 מנהלים משרה מלאה מהמשקים, 15 עובדים ישראלים מהישובים בסביבה במשרה מלאה. מכון חליבה קרוסלה צפה על מים 36 עמדות 3 חליבות ביום. מספקים את החלב לשטראוס, תזונה, מרכז מזון עצמאי, עם תזונאי חיצוני.

35 .indd

זיו שלזינגר "הצעירים לא רוצים לבוא"

בעיה של גיוס כוח אדם צעיר.
זיו שלזינגר.

זיו שלזינגר נולד וכיום חבר קיבוץ שומרת, נשוי ואב ל- 3 ילדים, התחיל לעבוד ברפת בשנת 85 ומאז 97 באופן רצוף. שלזינגר, הסמנכ"ל החדש אחראי בין השאר גם על כוח האדם "יש לנו צוות קבוע של עובדים ישראלים, בעיקרון לא מעסיקים עובדים זרים. קיימת בעיה למצוא כוח צעיר מהמשקים, הצעירים לא מעוניינים לעבוד ברפת. רפת הגליל המערבי עובדת 24 שעות ביממה וזה לא פשוט ואין הרבה צעירים הרוצים את הדבר הזה". לזיו שלזינגר אין אשליות, הוא מבין היטב כי ענף הרפת יחיה וימות על מקצועות ורווחים "תשמע, הענף הזה מאוד רגיש, אחרי הכל מדובר בענף מתקדם מאוד ברמה הטכנולוגית, התלוי בבהמות ויותר חשוב, בכוח אדם מקצועי שהופך להיות קשה למצוא מיום ליום".

הסכם היסטורי של העובדים.

ניקיון יוצא דופן

בנושא איכות הסביבה אומר אברמו ""אנשים שוכחים שפרה מייצרת חלב היא מחרבנת הרבה, מדיניות הרפורמה בזמנו דברה על פתרון רטוב. מאז הדברים התגמשו. בתחילת שנות האלפיים השקענו מיליונים בנושא. כיום כל הרפת מחוברת בצנרת תת קרקעית אל מפרדה המפרידה מוצקים מנוזלים, כשהנוזלים עוברים לבריכות שיקוע וחמצון ומשם למאגר בבעלות רגבה שקבלו אישורים להשקיית השדות וכיום המים מוזרמים למת"ש עכו ומשם למאגרי אשר המחזירה את המים לשטחי הגליל המערבי. הכל כמובן בפיקוח משרד הבריאות ואיכות הסביבה". על רווחת בעלי החיים, משיב אברמו "הסיפור של שחיטת בעלי חיים זה לא שמחה גדולה, אנחנו מתייחסים לבהמה שלנו במלוא האחריות ומטפלים מתוך הבנה שזה אמצעי הייצור שלנו. לא תראה כאן שוקרים או מקלות אבל מכאן ועד לכנות אותנו לרוצחים ואנסים, הדרך ארוכה. אנחנו לא חוסכים בכסף בנושא רווחת הפרה ובריאותה הטובה, בסופו של דבר, זה אינטרס שלנו, גם מההיבט הכלכלי זה גם משתלם".

לא תשמע מהשלושה קיטורים או מסכנות, אך בכל זאת הם פונים לממשלה ומבקשים, "להתייעל ולאפשר לנו לעבוד בשקט. להמשיך לטפח את הענף ולהוביל למצוינות. תנו לעבוד".

36 .indd 7/7/15 8:19 PM